

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelésügyi hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési penzek és tagdíjak a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula)

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utcai részében.

(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 10 órától, d. u. 1-ig)

Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek a egyes szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intérendők; mindenkor csillárral és cíggel.

Megjelenik minden vasárnapon.

Hirdetések jutányos áron vételnek fel.

Az alispán Köszegen.

Vasvármegye új alispánjához, dr. Károlyi Antalhoz Köszeg városának a lefolyt héten volt szerencséje először. Hétfőn kora reggel kelt szárnyra a hír, hogy az új alispán aznap reggel 9 órakor hivatalvizsgálat céljából Köszegre jön, mire azonnal megindult a mozgalom, hogy a lehetőségig ünnepélyes fogadtatás várja a vármegye közbecsülés- és szeretetben álló első tisztviselőjét akkor, a mikor mint alispán első ízben jön a szabad kir. város falai közé. A házakat sebiben fellobogózták a városi tisztviselői kar, élén a polgármesterrel, három fogaton a határra sietett az érkező új vármegye-főnök üdvözlésére.

Őt, az alispánt, jövelekor látszólag meglepte a nem várt figyelem, a melyben részeseült; de mindamelllett jól eshetett neki az örömmel és személye iránt való tiszteletnek ilyen spontan nyilvánulása, mert hisz azok részesítették oly szép kitüntetésben, a kik nem állanak nagy kegyben a megyénél, a köszegiek, a kikről bizonyos helyeken sehogysem akarják elhinni, hogy közelednek, hogy támaszkodni akarnának a megyére.

No, de hagyjuk ezt. Hadd foglalkozzunk ez alkalommal csak az új alispán ur személyével, ő vele, kiből éppen némi garanciát látunk a jövőben, és ne látszassunk érzékenyeknek.

Az alispán ur — hogy folytassuk — mult hétfői ténykedéséből kifolyólag csak hivatalos személyekkel és dolgokkal foglalkozott és a déli két órán kívül az egész napot a városházán töltötte, hivatást teljesítvén az adminisztráció menetének

ellenőrzése körül. Miskép volt az mult csütörtökön. A tisztújító-széken először érintkezett a városi közönséggel, s első köszegi szereplésével is mindjárt alkalmunk volt tapasztalhatni, hogy a pártatlan igazság és a közigazgatás nagyérdekei a legjobban biztosítottak az ő céltudatos eljárásában, melyet az alkotmányos élet küzdelmei közt megyénk önkormányzati ágazataiban szerzett bő tapasztalataival nagyra nevelt; legott jelét adta önzetlen, előzékeny, és részrehajlatlan törvényes eljárásának; megmutatta, hogy kötelességűen szíven viseli Köszeg városa sorsát és polgárainak jólétét. A polgármester üdvözlő beszédére megnyíltak beszédés ajkai s az üdvözlőt viszonyozván oly bensőséggel, oly tapintatosan és mégis találóan fejtegette ki nézeteit; oly melegen tolmácsolta a képviselő-testület előtt érzelmeit; oly helyén valók voltak egyetértésre intő, önzetlen törekvésre serkentő szavai, hogy azokkal a teremben együttülőkre a legmélyebb hatást gyakorolta.

Új alispánunk mindnyájunknak imponált és mindnyájunk teljes elismerését vívta ki. Találó, figyelmeztető szavaival sokat, igen sokat mondott.

Megértették talán azok, a kikhez intézve voltak és kik hivatvák azokat első sorban figyelmükre méltatni.

Iparkamaráink a népszerűség útján.

Kerületi kereskedelmi és iparkamaráink feladatainak egyik legfőbbikét, a kereskedelmi és iparérdekek megóvása kezezi.

Az iparkamarák azért jöttek létre, hogy azok mind-

azt folytonos figyelemmel kísérjék, ami az iparra s annak fejlesztésére nézve fontossággal bír; feladata különösen és legkivált az, hogy az illető kerületet figyelmére méltatva, tanítsa ki a kerület iparosait mindarra, ami az iparos érdekekre előnyös, vagy ezekre nézve káros hatású.

S elmondhatni, hogy az egyes iparkamarák feladataikat pontosan teljesítik.

A kereskedelmi és ipa kamarák tekintélye úgy fűt, mint alant, az utóbbi években, jelentékenyen emelkedett.

Emelkedett pedig kivált az által, hogy az ipari és kereskedelmi érdekeket előmozdító gyakorlati javaslataikat az illetékes helyeken kezdték figyelmen be venni s hogy a kamarák, mint szaktestületek véleménye, nem egy ügyben döntő befolyással bírt a kormány elhatározásaira.

S midőn felfelé a kamarák tekintélye szemléltetőmást nőtt, ugyanazon arányban növekedett az letelése is.

Kereskedőink s iparosaink felvilágosítás céljából most már rendszerint a kamarákhoz fordulnak; s viszont a kamarák is most már gyakrabban keresik az alkalmat, hogy kereskedőink és iparosainkkal érintkezhesenek.

Az iparkamarákra újabbán egy nagyon fontos szerep vár. És pedig a gyakorlati iparoktatás terén.

Az országos ipartanács egyik közelebbi üléséből tudjuk, hogy e tárgyban a kereskedelemügyi miniszter nagyérdemű kijelentéseket tett, melyek szerint az összes kereskedelmi és iparkamarák felhivatnának, hogy jelöljék ki azokat a gyakorlati celu ipariskolákat, melyeknek létesítése a kamarai kerület helyi viszonyai szempontjából legszükségesebbek. A kijelölendő ipariskolák közül egyet a kamara volna köteles létesíteni s a kormány támogatásával fenntartani. Ily iskolák felett a felügyeletet első sorban a kamarák gyakorolnák.

Ha most e felügyeleti jogból kiindulva elképzeljük a következményeket, így egyebek között például csak azt, hogy a szakminiszter által adományozandó ösztöndíjak elnyerése körül és a külföldre küldésüknél mily befolyással fog bírni, csak örvendenünk lehet a fölött, hogy iparkamaráink hatásköre ily jelentékeny mérvű gyarapodást nyer. Örvendenünk kell tőle azért, mert közvetlen tapasztalat alapján nyújtván az ösztöndíj, feltehető, hogy csakis a jobb tanulók részesedniének támogatásban s csakis a tanfolyamok sikeres be-

TÁRCZA.

Tanács.

— Szidikének —

Dicsérik a kis lány.
Hogy kemény a szíve,
Férfiszó nem fogja,
Jól meg vagyon védve.

Ne dicsékedj kis lány,
Hogy kemény a szíved,
Férfiszó csapodár,
Könnyen megejt téged.

A férfiszó ármány,
Könnyen törbe csalhat;
Jól vigyázz, jól ügyelj,
Tanácsomat halljad.

Ha valamely férfi
Hálót kész rád vetni,
Nézz merőn szemébe,
S hangosan neved ki.

Használd te is fegyvert,
Ügyes lelked nyílját;
Te ejd azt a törbe
A ki hálót vet rád.

Kovács S. János

Arckép-csarnok.

(A szabadságharc emlékeinek kiállításából.)

Ragyogó idők. fényes történetünk legdicsőbb napjai hova lettek el? A multak emlékezetéből mit őriz a kegyelet? Nagyon jól van az, hogy e kérdésekre nem hiányzik a kielégítő felelet.

Hiszen szomorú jelenség volna, ha panasználunk kellene, hogy nem kelt már érdeket az, — mi összefügg nagy férfaink eseményeivel, nagy idők eseményeivel. Nem érdemel tiszteletet, ki haladatlan tud lenni.

A szabadságharc emlékeiből a fővárosban rendezett nagy érdeklő kiállítás sűrű látogatottsága is igazolja, hogy a szívekben él a kegyeletteljes megemlékezés a korszakalkotó nagy napokra, melyek eseményei lelkünk-höz vannak növe. Igen, egyetlen hazafinak sem szabad elmaradni e páratlanul gazdag kiállítás megtekintésétől, mely képzeletünkbe visszavarázolja történelmünk fényes korszakát.

Dicső események, nagy és hős alakok elevenednek meg lelki szemünk előtt. Drága emlékek csoportosított sorozatát szemlélhetjük, melyek kegyeletre intenek. A kiállításnak minden részlete, minden tárgya méltán veszik igénybe a figyelmet.

A sok részlet közül méltán emelkedik ki a szabadságharc szereplőinek arckép-sorozata. E nemből a kiállítás páratlanul gazdag. A szerepet játszott férfiak közül alig van, kinek arcmása hiányoznék.

A szó szoros értelmében párja nélkül való az erkölyes Kossuth-teremben látható gyűjtemény, mely a lángoló hazaszeretlet látható gyűjtemény, mely a lángoló hazaszeretlet nagy alakját, a szabadságharc dicső vezérét: Kossuth Lajost ábrázoló képekből áll ki. Több mint 250 különféle képen van itt megőrizve nagy hazánkfia. Olajfestmények, színesnyomatok, rez- és fametszetek, fotográfiák számos változatban,

hímzett és faragott művek ábrázolják történelmi alakját. Látjuk őt mint szónokot a képviselőházban, ki a szó varázsával lebilincseli s azután ellenállhatatlanul, magával ragadja hallgatóit s feltűnik ellőttünk magas szobor alakja a mint buzdítja, lelkesíti a népet igazságos védelmére. Kossuth amerikai diadalutjának részleteit is több kép örökíti meg, majd otthonában, családja körében, minisztertanácsai közt szemlélhetjük őt. És azután látjuk megemlékeztető az aggasztást, ki száműzetésben, távol nemzetétől bár, de lelkének minden szálával azért hozzánk van fűzve, s szívének minden dobbanása nemzetéé, melynek parlamenti többsége hálátlanul megtagadta őt. Örök büszkségünk pedig nekünk, hogy Kossuth Lajos a miénk.

Egykoru olajfestmények ábrázolják az első magyar felelős miniszterium tagjait. Bathányi Lajos gróf miniszterelnök férfias alakját, Eszterházy Pál herceg külügyminiszter szellemes arcát, Eötvös József bíró, Széchenyi István gróf, Deák Szemere, Mészáros, Klauzál minisztereket olajfestmények tükrözik vissza. Szerfelett érdekes gyűjtemény az 1848/49-iki képviselőház tagjainak arckép-csarnoka. Mindannyi egykoru rajz Kernitől.

A kőkők közül, kik karddal kezükben vitták a harcot a szabadsáért s kik közül annyi sokan szenvedtek vértanui halált, számosan vannak festményekben és rajzokban megőrizve. Görgey, Bem, Damjanich, Guyon, Klapka, Perczel Mór, Leiningen, Dessewffy stb. stb. arcképei sokféle változatban láthatók.

Nem hiányoznak az ellenséget vezetőket feltűntető arcképek sem. Windischgrätz herceg, Jellasics bin, Welden báró, Haynau és tábornoka, a Budavárát védő Hentzi, Götz, Radezky, Borgor stb. osztrák tábornokok mellett Paskievitsch orosz fővezér, Grabo orosz tábornok, Kuicanin szerb és Hurbán tót felkelő-vezetők arcképei is láthatók. Érdekes kép ez, mely az

végzést tanúsító legkitünőbb tanulók küldetnének ki külföldre, hogy tanulmányaikat tökéletesítve, tapasztalataikat annak idején a hazai ipar föllendülésének célzata mellett értékesítsék.

S midőn iparkamaráink egy-két év alatt 40-50 ilyen új ipari szakiskola fölött gyakorolnák a felügyeleti jogot, szinte elképzelhetlennek tartjuk azt, hogy ez által működésükben is ne hatványoztassék azon tetterő és nemes ambíció, mely kamaráinkat eddigelé is jellegezte.

Nem szabad felednünk azt sem, hogy a milleniumi kiállítás sorsa eldőlt s hogy ezredéves ünnepünknek legkimagaslóbb jelensége azon nagyszabású nemzeti kiállítás lesz, melynek rendezési munkálatain, noha négy esztendőnk van, de mégis folytonosan kell dolgozunk, hogy méltóképpen mutathassuk be a világnak összes gazdasági és művelődési haladásunkat.

És e nagy munkában szintén jelentékeny szerep vár iparkamaráinkra.

Ezeknek lelkesítésétől, buzditásától függ nem csak részben a kiállítás sikere. De hogy sikerrel lelkesítsen és buzditson, arra szükséges, hogy az eszközök elegendő mérvben álljanak rendelkezésére.

Egy ilyen eszköz a népszerűség is, mely hogy most működési terük is szélesebbé válik, csak fokozódhatik, s éppen kapóra jön arra nézve, hogy a milleniumi kiállítással szemben teljesítendő feladataikat könnyebben oldhassák meg.

A népszerűséget felhasználva az iparkamaráinknak most már minden alkalmat meg kell ragadniok, hogy működésük eredménydús legyen.

Nem tartjuk ma már elegendőnek azt, hogy jelentéseit s üléseinek jegyzőkönyveit egyszerűen csak szétküldi. Ezekből a kereskedő- és iparosvilágnak csak igen kis része vesz tudomást.

Fő az, hogy felhívásai s értesítvényei minél szélesebb körű elterjedést nyerjenek. E végből első sorban is az agitációt az illető kerületbeli vidéki lapokban kell megindítani. S nem csak az emporiális lapokban, de mindenütt a kamara területén belül, a hol csak számbevehető lap jelenik meg.

Készséget nem szenved, hogy a vidék specifikus iparosérdekeit az illető vidék közlönye csak ismeri s így az iparkamarák értesítéseit a vidéki organum használhatja fel éppen olyan alakban, amintben azt felhasználni kívánatosnak és szükségesnek mutatkozik.

Ily értesítőknek akár egész terjedelmükben, akár kivonatilag, szívesen helyet enged a vidéki sajtó, már csak azért is, mert azon vidék iparos-érdekeinek szolgálni kíván és óhajt.

S ha iparkamaráink itt is minden vonalon megkezdik működésüket, biztosíthatjuk, hogy az ösvények mindegyike csak a népszerűség útját fogja egyengetni.

MEDOR.

Helyi és vidéki hírek.

— **A hadsereg köréből.** O felseje Jenő főherceg ő cs. és kir. fenségének, a 100. sz. gyalogezred ezredesének és parancsnokának, hasonló minőségben a 13. sz. huszár-ezredhez leendő áthelyezését; gyomőrei és töölvári Győmőrey Antal altábornagynak, a 18. lovas-dandár parancsnokának, a saját kértére megejtett felülvizsgálat alapján „ezidő szerint szolgálat képtelenségéért, várakozási illetékekkel való szabadságolását és rövidi Maxon Lajos ezredesnek, a 3. sz. huszárezred parancsnokának, budapesti térparancsnokká leendő beosztását elrendelte.

elestét osztrák tábornokokat tüntetvén fel, köztük Zichy Ödön gróf alakja is szerepel, kit Görgey végeztetett ki.

A szabadság lángelű dalmokát, Petőfi Sándort is számos festmény és rajz ábrázolja. Van a kiállításban ez fiatalkori arcképe, mely Jókai, a költő kortársának s bennő barátjának állítása szerint a leghűbb rajz, melyet Petőfiről eddig látott.

Igen szép festmény ábrázolja a gróf Károlyi huszárezred tisztikarát, melyen az egyes alakok jól vannak eltalálva. Szép és hű kivitelű kép Than Mór festménye is, mely Görgeit egész táborkarával tünteti fel Vácznál, a június 2-iki komáromi csatában való megsebesülése után.

Gábor Aron őrnagy, a híres ágyúöntő székely érdekes arcképet is láthatjuk. S a kiállítás minden látogatója bizonyára érdeklődik fog megnevezni egy 1848-ból való rozmetzetet, mely Sáfáry nevű sájközeli ifjút tünteti fel, ki papnak készült, de a szabadságharc kitörvén, fegyvert ragadott ő is. Mint tüzetiszt Alsó-Zoltánál az orosz elleni harcban rendkívül kitüntette magát. Hanem hosszú sorozat volna, felsorolni mindent a mit felsorolni kellene.

A kiállítás gazdaságáról és nagy műbecséről beszámolni szük keretben nem lehet. Köteteket kellene teleírni, a ki teljes ismertetésére és méltánylására vállalkoznék.

Valóban ohajtandó volna, ha a szabadságharc emlékeinek kiállítása löbbe be sem zárodnék s ez nemzeti közkinészként állandó muzeumná alakulna át.

A kiállítás újabbban az olmezei volt foglyok arcképeivel is gazdagodott. A teljes gyűjtemény arcképeit Toth Agoston m. kir. osztálytanácsos és honvédezedes festette.

Sarkady Elemér.

— **Hivatal-vizsgálat.** Dr. Károlyi Antal alispán e hó 12-én Kőszegen vizsgálatot, teljesített az összes városi hivatalokban. A hizi pénztárban a vizsgálatot később folytatni fogja.

— **Helyettesítés.** A helybeli kir. járásbírószág vezetője, Szluha Dénes, szembaja miatt három heti szabadságot vett. Teendőinek végzésére most dr. Gerhauer József szombathelyi albirót küldték ki.

— **Hymen.** Folyó hó 12-én délelőtti 9 órakor vezette oitárhoz a helybeli evangélikus templomban dr. Waisbecker Antalnak, Vas megye járás- és tiszteletbeli főorvosának Irén leányát dr. Thirring Gusztáv tanár, a fővárosi statisztikai hivatal tisztviselője és az országos turista-egylet titkára. Násznapok voltak: dr. Téry Ödön m. kir. egészségügyi felügyelő, az országos turista-egylet ügyvezető alelnöke Budapestről és borsiezi Boreiczky Béla kir. átjárásbíró Felső-Eőrből; nyoszoló-leányok: Waisbecker Margit és Fritzlona; vőfenyek: Waisbecker Jenő ügyvédjelölt és Waisbecker Gyula tanuló. A nászünnepen az ifju pár szülein kívül még részt vettek: Phuranszky Irén a budai állami tanítóképezde igazgatója, Boreiczky Béláné és a vőlegény fiverei: dr. Thirring Lajos a kir. itelő tábla bírja Győrött, Thirring Béla törvényszeki jegyző Sopronban. Az ifju házaspár még az esketés napján nusztra kelt a magyar tengerpart felé, Fiuméba és onnan Abbaziába.

— **Tisztújító szék.** Tisztújító széket tartott mult esutörtökön a képviselő-testület dr. Károlyi Antal alispán előlése mellett. A képviselők alig 10 kivételével mind megjelentek s a terembe belépő alispánt harsány éljen-nel fogadták. Ennek lecsillapulta után Tipka Ferenc polgármester a következő rövid beszédet intezte az új alispánhoz: „Nagyságos Alispán! Mióta Vasvármegye köztörvényhatóságának akaratára s bizalmából a díszes alispáni székbe helyeztetett, ma nyink első alkalma az ezen város önkormányzatára hivatott képviselő-testületnek, Nagyságod böles vezetése alatt egyik legfontosabb alkotmányos jogát gyakorolhatni. A legmelegebben üdvözlöm tehát Nagyságodat üléstermünkben, s arra kerem, miszerint városunk ügyeit nagybeesü figyelmében részesíteni méltóztatassék.* Erre dr. Károlyi Antal alispán üdvözlö a képviselő-testület megjelent tagjait s minthogy alispáni állásában először van alkalma a szab. kir. város képviselő-testületet ülésben egybegyűlve láthatni, biztosítja a városi közönséget, hogy hivatalos állásában mindenkor a törvény és közérdek követelményeinek fog hódolni és kötelességének buzgó teljesítése közben igyekszik Kőszeg város érdekeit is előmozdítani és megtenni mindent, mit a város érdekében hivatalos hatáskörén belül megtehet s azon reményének ad kifejezést, hogy a hazafias kötelességek teljesítésének útján a szab. kir. város képviselő-testületében és polgáraival a jövőben is találkozni és együttaladni fog. Most választásra került a sor. A kijelölő-választmány egyedül Tuczentaler Lajos eddigi helyettes-pénztárost jelölvén ki, ő választott meg végleges minőségű pénztárossá. Az ellenőri állásra Töpfer Samu és Wöfl József voltak kijelölve és a közgyűlés Töpfer Samut választotta meg egyhangulag. Az így megüresedett irnoki állásra szavazattöbbséggel Steininger Sándor lett megválasztva. A tisztújító szék feladatát bevégezvén, elnök alispán

Az én Ujságom.

Magyarországon még általános a panasz, hogy keveset olvasnak az emberek. A művelt külföldön nem unaloműző, sem nem időtöltés az olvasás, hanem szemleli szükséglet, mely épügy kell a leleknek, mint a testnek a mindennapi kenyér. Egyik sem lehet meg taplálék nélkül.

Magyarország lakossága, különösen a magyar faj, annyi jó természetű tulajdonsággal van megáldva, hogy szinte csodálkozunk kell: hogy szoritkozhatik a szemleli termékek élvezetének szüksége oly csekély körre? Nem szólunk a népről, mely a kétes értékű, gyakran igazán butító irkafirkákon kívül egyebet alig olvas. De a művelt osztályban is rendszerint fölszlogenek tartják az olvasást; legfőbb néhány szenzációs regényig terjed figyelmük, melylyel az egymással versenyző napilapok látják el őket.

Ennek oka szerintem az, hogy nálunk a nevelés nem irányul egyszersmind arra, hogy az ifjuság megkedvelje a rendszeres olvasást. Tankönyvben kívül alig olvas egyebet, vagy csak ritkán. Részint már a szülők sem bírják kifejleszteni bennük az olvasásra való hajlandóságot, melyet magukban nem éreznek, részint egyegy rövidlátó tanár gátolja őket abban, hogy egyoldalúságukat lávassék, s midőn me tömik agyukat a száraz (mindenesetre hasznos) ismeretekkel, kedélyüknek is megadják a rugalmasságot fontartó táplálékot.

Szerfölött hasznos és kívánatos tehát, hogy már a zsenge gyermekkorban tanulják meg az ifju eszméték az olvasás szükségét. Legyen az megszokottsággá, nélkülözhetetlen foglalkozássá.

Azde nem elég csak olvasni, arra is kell ügyelni

megköszönte a megjelent képviselőtestületi tagoknak érdeklődését és a város ügyeinek egyetértő önzetien kezelését meleg szavakban ajánlotta s szívükre kötötte, a tisztújító széket pedig bezárta. Végül Szovják Hugó képviselő indítványozza, hogy alispán urnak önzetlen, előzékeny és részrebajlatlan, törvényszerű fáradozása- és eljárásért köszönet mondassék és az jegyzőkönyvileg is megörökítessek, mit általános helyeslés között határozattá emeltek.

— **Vásár.** Gazdaszanyainkon a sor, hogy a most kínálkozó alkalommal beszerezzék egész évre való zöldség-szükségleteiket. A holnapi országos vásáron ugyanis a zöldség uralja a helyzetet. Utoljára most szerepel nyilvánosan, mivel hogy már most eltűnik a pinczék sötétében.

— **Uj állampolgár.** Kers Venczel helybeli jóhiru szabó magyar állampolgárságot nyert és legközelebb teszi le az előirt esküt.

— **Áthelyezett ezredorvos.** Dr. Hirtenhuber János földinket, a Szombathelyen állomásező huzárezred ezredorvosát a közös hadügyminiszter Bécsbe helyezte át az orvosműteti tanfolyamba.

— **Berzsenyi-szobor.** Dr. Károlyi Antal, Vasvármegyének derék új alispánja a Berzsenyi-emlékszobor ügyében f. hó tizenegyedikére Szombathelyre érkezetletet hívott össze, melyen az arra megjelentek elfogadták az emlékszobor eszméjét s a szobrot Szombathelyen a Széchenyi-téren levő ligetben határozattal el fölláztatni. Kimondották egyuttal, hogy az érteketlet szoborbizottsága alakulva a szükséges intézkedéseket tegye, hogy továbbá a megye, Szombathely város, a pénztintezetek, a megyebizottsági tagok s a községek adakozásra felszólíttassanak, a kis-czelli alap bevonassák és működvelői előadások tartassanak.

— **Helyrelgazítás.** A nagyváradi kiállításon kitüntetett iparos-tanoneczokra vonatkozó multkori közleményünk oda igazítandó ki, hogy „Gamel” helyett Gangleer olvasandó és Schönfeld Lajos nem — mint irtuk — Schlapfernal, hanem Zerthoffer Frigyesnél tanul.

— **Avult toronyóra.** Bajos ott segiteni, a hol nem lehet. Ott van p. a mi toronyóránk, azon sem segít már semmiféle óraművész, mert könyvere javát már megedte. Olyan az, hogy csak akkor jár jól, ha az óra őrszi. Mivel pedig ember ebből meg nem élhet, a mi óránk bizony magára van hagyatva és csinálja tovább az ő zónáját. Ezen most már csak a város áldozatkészége segíthet.

— **Szép idő.** Teljes szeplőtlenességében élvezzük a vénasszonyok nyarat. O y esendes, enyhe ősi napjaink vannak, olyan barát-ágoan sütnek a nap sugarai, hogy az ember szinte visszaképzeli a nem régelmult nyarat. Felhő alig mutatkozik az égen s az éjjel is tiszta fényes az ezüst színű holdvilágtól. A hőmérséklet éjjelre alig változik.

— **Gyaszrovat.** A helybeli iparostanonecziskola rajz- és igazgatótanírójára érzékeny csapást mért a gondviselés. Elvesztette rövid idő alatt két gyermekét, a mult hónapban Kőszegtől távol egy kis fiát és most kis leányát. Az utóbbi gyászoset alkalmából a következő párticzedulá kaptuk: Aulírottak megtört szívvel jelentik kedves leányuk-, unokájuk- és testvére Vass Ilonának f. é. október 12-én este 6 órakor életének 3-ik évében történt gyászos elhunytát. Az elköltözött földi maradványai f. é. október 14-én délután 4 órakor fognak a helybeli temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

mit olvassunk a gyermekkel. A fiatalság tavaszakor legfogékonyabb a gyermek lelke. Ez régi igazság. Nem olyan, mint a viasz, mely ujjaformálódik, ha más levegőbe jut, hanem olyan, mint a gipsz, mely megszilárdulva, változatlanul megtartja alakját. A mit a zsenge korban megszokott a gyermek, abból alig felejt későbbben valamint.

A gyermekolvasmány megválasztásában igazán példásan jár el „Az én Ujságom” című lap, melyet Posa Lajos immár közel két év óta szerkeszt.

Két alapvetel látunk kidomborodni a lap szerkesztésében, ha az eddig megjelent számokat végiglapozzuk. Az egyik a hazafii érzés ébrentartása. Ezzel kapcsolatban az eredeti írók megismertetése a gyermekvilággal. Egyik feltételezi a másikat, egyik nem állhat meg a másik nélkül. Hazafias irányban csak az vezetheti a gyermeket, a ki át van hatva hazájának szeretetétől, a kinek szöveása, gondolkozása, nyelve, mind egybeforrt azzal a földdel, melynek népéből származott s a melynek művelését hivatásának érzi.

Az olyan gyermeklapok tehát, melyek szintelen, kozuopolitikus irányzatú, idegen, gyakran érthetetlen izű és észjárású dolgokkal mulattatják a gyermeket, nem felelnek meg hivatásuknak.

A nemzeti művelődés iránti kedv és érzés ugy erősödhetik meg legjobban a gyermekben, ha a művelődés szövívőit, az írókat megismeri. A ki megbarátkozik a magyar íróval, az később mindig kellomésen fog ez ismeretségre gondolni s kívánni fogja az ismeretséget fontartását. Bátoran állíthatjuk tehát, hogy Posa Lajos rendkívüli szolgálatot tesz a magyar irodalomnak, midőn a gyermekek megismerteti a most élő nemzedékkel a mely addigra, míg ez a gyermekvilág felfű, már az

Kelt Közegen, 1891. október 13-án. Áldás és béke lebegjen a drága hamvak felett! Vasa Károly és neje Nemeth Ilona mint szülők, Vasa Ferenc és neje Székely Mária, Nemeth József és neje Hathazi Éva, mint nagyszülők, Feri mint testvér.

— **Meteor-hullás.** Mult hétfőn úgy 2 óra táj: delután az északi mennyboltról lefelé egy méternyi hosszú fehér fénycsík haladt át a levegőt. Meteor lehetett.

— **Itt a szüret.** Csütörtökön kezdtek meg szőlő-hegyeinken a szüretet, mely az idén nem sokat ér. A téli fagyok a néhol pusztító *peronospora viticola* oly károkat okoztak, hogy a tavali termésnek csak negyedére vagy harmadára számíthatunk az idén. Az idei must egy kissé savanykás, de igen jó árákon kel. Már most 17, 18 kr-ával veszik literét.

— **Megúnta az életét** Kovács Károly, a róla elnevezett villa tulajdonosa, kit szerdán viradatkor vérében meghalva találtak agyában. Fölmetszette ereit. Gyógyíthatatlan betegség és zilált anyagi viszonyai kergették a halálba.

— **A Konkordia dalestelye.** Hiába igyekeznek némelyek a *Konkordia* mulatságain lefektetni, hiába a jó törekvés, csak nem vergődnek zöld ágra. Amit régebben nagyban produkáltak, annak előállítására ma már nem képesek. Jól mulattak most is a múlt vasárnapi dalestélyen, megismételtette a hallgatóság az egyes csek részleteit, tánczoltak faradhatatlanul; de közönség nem volt annyi és olyan, mint azelőtt sokszor. Régebben talpra állott java része a mi közönségünknek, mikor a *Konkordia* megmozdult; ma alig törődik vele valaki. Mi lehet ennek az oka? ... A felelet könnyű. A *Konkordia* nem méltó a nevére és hiányában van a jobb erőknél.

— **Ki lesz a hercegprímás?** A *Fővárosi Híradó* írja: Hidasz Kornél szombathelyi püspöknek hercegprímás és esztergomi érsekké való kinevezetése, mint teljesen hiteles forrásból értesülünk, bevégeztet, mint a római Kuria úgy Schlauch, mint Samassa jóllátást ismételtel is kifogálat. Az új hercegprímás kinevezése azonban csak karácsonyra jelenik meg a hivatalos lapban.

— **Rohonc haladása.** Sokat irtunk már járásunknak Közegen után legnagyobb és legintelligensebb helyének, Rohoncznak, legújabbán való haladásáról és lakosainak modern törekvéseiről, mint olyan dolgokról, amelyek következtében annak jövője biztosabb alapot nyer. Vállvetve munkálkodik ott: mindenki, de különösen plébános és elöljáróság a lakosság jól fölfogott érdekében és mondhatni, nagy sikerrel. Legújabbán a villa-építés ügye, a mely körül nagy tevékenységet fejtenek ki. Rohoncban késznek bármely áldozatra, hogy az életre való tervet, a kies fekvésű nagyközségnek vizsgyógy-intézetet egy bekötött nyaralóhelylyé való alakítását, megvalósítsák.

— **Lopás.** Pörgölinben a minap Rekhoffer Ádám házába ismeretlen tettesek alkules segélyével betörték a 59 ft értékű ruhaneműt vittek el.

— **Figyelmeztetés.** Stadler Salamon Szombathelyről konfekció-áruival a f. é. október 19-én Közegen megtartandó vásáron nem, mint eddig, a *Strausz*, hanem a *Korona* szálló helyiségeiben fogadja vevőit. Mely körülményről a közönséget jó eleve értesítjük.

— **Római lelet.** Sopronban a Széchenyi-terem a vízvezeteki csövek lerakásakor három csontváza akadtak, melyek mellett nagyszámu római érmet találtak.

— **Telefon Kismartonban.** A kereskedelmi miniszter lehatolt intézett Sopronmegye alispáni hivatalához, melylyel megengedte, hogy Kismartonban telefonhálózatot létesítsenek.

örégek közé lesz sorolható, de talán éppen azért fog fennmaradni az érettebb közönség és érettebb irodalom közt a szives viszony.

Magát a tárgyat felejtheti a gyermek. Ugy gondol rá később, mint egy rég hallott dajkamesére. Kivált akkor, ha az időben szüretszék. De nem felejt el az író nevét, a melylyel kis lapjában annyiszor találkozott, következésképpen buzgó híve lesz az irodalomnak, nem úgy, mint a mostani kor, mely gyermekkorában még hírből is atig ismerte az írók működését.

A közlemények megvalósítása mellett arra is gondot fordít „Az én Ujágom” szerkesztője, hogy a képek is felkeltsék a magyaros gondolkozást és hazafias érzést. Eppen azért minden nemzeti ünnepet képen ismerttet meg a kis olvasókkal; nem mulaszt el egy alkalmat sem, hogy hazánk kultur-harcának nagy alakjait föl ne idézze a gyermekek lelki szeméi előtt. Az aradi ünnep Széchenyi, a szabadságharc-kiállítás és több ilyen mozzanat, melyet a lelkes szöveg közé illesztett képek még emlékezetesebbé tesznek, bizonyára maradandó hatást hagynak a gyermek lelkében.

Dicsőrendő törekvése a szerkesztőnek az is, hogy hazánk szebb vidékeit és népeit megismerteti a gyermekkel a felhívja őket lépten-nyomon arra, hogy mikor utaznak, hazánk szebb tájait nézzék meg először ne kövessék azt a szokást, a mit legújabb idők az öregek gyakoroltak, hogy mielőtt hazájukat megismerték volna, már bebarangolták a külföldet és csak azt tartják jónak, a mi ott künn láttak.

Ez a törekvés a paedagogiai szempontból ép oly helyes, mint nemzeti tekintetből a azért „Az én Ujágom”-at kiválónképpen ajánlhatjuk minden szülőnek. Örömet szereznek és igaz kiucset adnak vele gyermekeiknek.

— **Hidproba.** A pozsonyi új hid vasuti részének teherhordó képességét a napokban próbálták először. Az eredmény kielégítő, a súlyedés egy millimeter volt.

— **A soproni „Irodalmi Kör”.** Mint soproni levelezőnk értesít az Irodalmi Kör november hó 7-én felolvasó estélyt fog tartani. Rákosi Viktor is megigért az estélyen való közreműködését. A 100 frankos pályázatra beérkezett művek megbirálására háromtagu bizottságot küldtek ki. Tagjai: dr. Kárpáti, Maruszák Pál és Papp József.

— **Kisdodováogy.** A kisdodovási törvény végrehajtásának előkészítésére megtörtént az első lépés. A miniszter kiadta a rendeletet, hogy újak össze azon gyermekeket, kik az új törvény szerint óvoda-kötelesek. A rendelet szerint házi-házra kell járni azt megállapítani, hogy a 3—6 éves gyermek otthon kellő gondozásban részesül-e, avagy köteleztetik óvodába járni. A kimutatások ez év végeig felterjesztendők.

— **A főpapi birtokok.** Bizonyára érdekelni fogja t. olvasóinkat, hogy magyar főpapjaink Magyarország és Erdély területeiből hany hold szántóföldet használnak. Ezek mennyisége a következő: Az esztergomi érsek 72,724, az egri érsek 41,950, a kalocsai érsek 92,256, a besztercebányai püspök 31,243, a esanádi püspök 12,304, a győri püspök 18,090, a kassai 8820, a nagyváradai püspök 187,688, a nyitrai püspök 13,409, a debreceni püspök 23,604, a rosznyói 7181, a székesfehérvári püspök 7611, a szepesi püspök 22,087, a szombathelyi püspök 7591, a váci püspök 24,589, a veszprémi püspök 64,736, az eperjesi görög kath. püspök 10,066, a munkácsi görög kath. püspök 3676, a nagyváradai 137,744 és a vellasalap 157,330. Megközelíti az egy millió holdat.

— **A szabadságharc-kiállításból.** A szabadságharc emlékeinek kiállításában a nagytermet egy volt Hunyadi huszár, 48-as egyenruhában őrzi. Most Peritts Simon volt 1848-49-es honvedhadnagy, ki a Hunyadi huszárnál szolgált, elhozta a kiállításra az ő tiszti egyenruháját, a mely a legénységétől abban különbözik, hogy a csikóing és gatyá nem kek, hanem fekete. Peritts Simon ezt az egyenruhát Schwechattól Lugosig 26 útközben viselte. — A történelmi arezképesarnoktól megkapta a kiállítás 84 olműzei fogoly arezképet. Ezeket felső-szopori Tóth Agoston honvédeztetés a későbbi miniszteri osztálytanácsos festette olműzei rabágában. Beresényi Dezső kis-vezeli ügyvéd ugyancsak olműzei foglyokat ábrázoló 124 arezképet küldött be, melyeket nagybátyja Beresényi Lénárd tábornoki ezredes készített. Minden arezkép hátsó lapjára az illető lefestett fogoly sajátkezűleg pár soros életrajzot írt.

— **Kérelem hazánk nemes szivü összes lakosságához!** Bezo, Ungarmegye legnagyobb közege semmitte! Folyó hó 11-én vagyis vasárnap déli 1/2 órákor támadt tüvész egy óra alatt teljesen elhamvasztá. A talu felső részen gyuladt ki a fölkerkedett szőlőszorta szikrak a közeg azelma házfedeleit minden oldalon majdnem egyszerre lángba boriták. Alig maradt meg a végeken egy pár ház, 150-nél több földig leégett, a vagy kétszerannyi gazdasági épület, telve a már betakarított összes terményes életnemével. A kár 300,000 forintnál is többet tesz ki. Menteni nem lehetett. Egy pár értéktelen butordarab, itt-ott egy-két vankos az egész mit kiragadhattak: a szó legizgább értelmében mindenük odaveszett a rajtok levő pár ruhadarabon kívül, mely a sikertelen mentése kísérlet közben szint-ugy ronggyá vált. E földön futóvá lett munkás nép érdekében hazánk összes lakosságához intézem kérelmem. Hatóságok, testületek, intézetek a minden szepet és jót isápoló sajtó támogassák kéresem, segítsünk a tel küszében, kenyér, rubizát, vetőmag a fedel nélküli levő 1600-nál több szerencsétlenül. Anyák, apák! hozzátok szolok: egy sereg felmeztelen a éhezö gyermek és csecsemö kenyér és meleg ruháért esd — juttassatok a feleslegről részükre Mezőgazdák! az Ég áldásából egy maroknyit csak: „sok kevés — sokra gyül” a előjáróitok szivesen elfogadják, gyűjtendik a továbbítják hozzám a kanálnyi csöppet is. Tudom a érzem, hogy edes hazánk jóasog cepe nem kereti magát, ha sürgös segélynyújtás szükségéről van szó, a ezért az üzkös romok között, kebleiken melengedett didergö kisdodeikkal tévelygö szülék kétségbeesésig számalmas helyzetet a az éhezö gyermekesereg javszéklését részletesebben nem esetelem, és csakis annyit jegyezek meg meg, hogy már a holnap botovó falat kenyeret is közönségen kellett beszerezniük részükre: „bis dat, qui cito dat.” Ungvár, 1891. évi október hó 12-ikén. Kende Peter, alispán.

— **Hirdetmény.** A m. kir. kereskedelmi miniszter ur ö nagym. : m. kir. távirda és távbeszélő hálózat kibővítése és átalakítása folytán az 1892. és 1893. évek folyamán szükséges távirdaépítési anyagok távirda és távbeszélő gépek és felszerelési tárgyak huzalok, elzigelek és egyéb vas és fémneműek szállítására pályázatot hirdök. A szállítandó tárgyakra vonatkozó szállítási a egyéb feltételek a rajzvázlatok a távirda szerelvények központi raktárában (kőbányai ut 7298 sz. a.) d. e. 9—12 óráig, vagy a kereskedelmügyi miniszterium Vb. szakosztályában (Budapest II. kerület lánchiduteza 3 sz. a.) d. u. 1—2 óra közt megismerhetök, a mintak pedig ott betekintheök. Az ajánlatok f. é. november 1-jéig déli 12 óráig a kereskedelmügyi miniszterium segédhivatali igazgatóságánál bonyújtandók. Erről az érdeklödök értesittetnek. Sopron, 1891. október hóban.

— **Hirdetmény.** Ö nagym. a kereskedelmügyi miniszter ur a reexpeditionális kedvezmény engedélyezése tárgyában értesíti ezen kamarát, hogy ezen kedvezmény mindig csak kivételes jellegü és oly hazai forgalmi göczpontokaak, melyeknek közvetitö kereskedelme azt ki-vánja, egyes közzgazdaságilag fontos árukra nézve engedélyezhető. Ennélfogva azon eljárás, hogy ö kedvezmény minden indokolás nélkül, egész általánosságban

bizonyos helyekre nézve és számos oly árukra nézve is kérelmezett, melyek, mint például élő állatok, nem is képezhetik a reexpeditió tárgyat, vagy melyek, mint p. o. petroleum, aszfalt, gyarmataruk nem oly jelentőségűek, a közvetitö kereskedelemben hogy részükre a kedvezmény kérelmezése indokolt volna, nem felel meg ö nagym. méltósága intencionak. Azért ismételve hangsúlyoztatik, hogy ezen kedvezményes eljárásról csak oly kivételes esetekben lehet szó, midön közzgazdaságilag és a közvetitö kereskedelem érdeke szempontjából egyaránt fontos körülmények indokolják azt, miszerint a forgalom bizonyos ágazataira és egyes közvetitö helyek különleges viszonyaira való tekintettel a kedvezmény kívánatos. Erről az érdeklödök értesittetnek. Sopron, 1891. október havában.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Meghaltak** szeptember hóban, Liptay Lajos, 48 é., r. k., megfulás. — Gruber, szül. Schuler Anna, özv., 81 é., r. k., aggkór. — Zsöfel Mária, 60 é., r. k., mellrák. — Schwahofer, szül. Torda Zsuzsánna, 33 é., ág. ev., gümökör. — Schranz Gusztáv, 3 é., ág. ev., gümös agykérlob. — Domjan Sára, 78 é., aggkór. — Stahl Mária, szül. Ecker, 71 é., r. k., aggkór.

— **Nincsen a magyar családoknak olyan gazdag könyvtára,** melyben annyi szellemi szórakozást találhatna a család minden tagja, mint a mennyit a „Képes Családi Lapok” válogatott közleményei nyújtanak. Nincsen a családi életnek a a gondosan vezetett magyar vendégszeretö háznak olyan kérdése, melylyel e lap melléklete a „Nö a házbán” szakavatottan ne foglalkoznék.

A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára a „Nö a házbán” címü dívat-melléklettel együtt egész évre 6 ft félévre 3 ft negyedévre 1 ft 50 kr. a kiadóhivatal (Budapesti, nagy korona-n era 20. sz.) melyhez az előfizetések legelőszöröbben postautalványon intézendök, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutalványszámokkal.

Közgazdaság.

A retek mint házi szer.

Írta: Frank Károly.

„Reggel méreg; délben éték; este orvoság.”

Közmondássá vált már általában ez a jelige a retekről. Amiről pedig már közmondás is van, annak bizonyosan van valami alapja. Hogy a reteknek általában van jó hatása és gyógyító ereje, azt már a régiek is tudták a tudjuk ma napig is; csak hogy a mai rohamosan haladó a minduntalan újabb a újabb találmányokkal és felfedezésekkel dicselkedö korunk a gyógyászat, a gyógyszeres terem is sok oly régi eljárást a jó hatású házi szert szorított le, melyeknek alkalmazása még manap is birna jogosultsággal, különösen oly betegségekben, melyek nem komoly jellegűek a föltétlenül nem követelik az orvosi beavatkozást.

Kétségkívül dolg, hogy számos háziszertünk között a retek is oly szer, mely nagyon sok esetben megérdemli, hogy háztartásunkból egészen ki ne küszöböltessek, mert mint házigyógyszer nagyon sokszor tehet jó szolgálatot. Magam is nagy kedvelöje lévén, érdekelt tudnom, hogy ugyan mily bántalmakban a mily eredménnyel lehet használni. Összegyűjtöttem erre nézve tapasztalataimat a a felöle való nézeteket, melyeket e lap olvasóinak is tudomására kívánok juttatni.

A retek (*Raphanus sativus*) gyökere nemesek élőveti szerül szolgál, hanem a benne levö csipös anyag gyógyítási erővel is bír. Maga a gyökér erős rostjai miatt nehezen emészthető a így gyomorbőfödést, gyomorfájást okoz. Ugyanazert ha gyógyító szerül akarjuk alkalmazni, a gyökeret meg kell reszolni a a nedvet kiszajtolni. Ha a tiszta reteknedvhez egyenlö mennyiségü tiszta borzeszert vagy cognacot adunk a jól bedugaszoljuk, nagyon sokáig el lehet tartani. Az ily nedvből azután 10—12 ceppenként vehetünk be azükség esetén.

A reteknek friss nedvét, hogy csipöségét némileg palástoljuk, mézzel vagy cukorral szokás keverni a így beiszölge használni. A gyögszertárakban kapható retekcsukorkákat is ily reteknedvből készítik befözés és cukorral való keverés által. Ezek azonban nem oly hatásosak, mint a friss reteknedv.

Nézzük már most, hogy micsoda bajok ellen javallják a retekot.

A torok és a tüdő elnyálkásodása és nyálkafelhalmozódás miatti nehéz légzésnél minden reggel egy kávéskanál reteknedvet fogyasztunk el.

Hosszadalmas köhögös, mely nehéz légzésnél és mellgöresökkel jár, verköpös, tüdőbajok ellen a reteknedvből minden reggel pár kávéskanálnyt vesznek be.

Vese- és húgyhólyag-kövek ellen vagyünk 5—8 lat reteknedvet, adjunk hozzá 1 lat mézet a ezen folyadekből vegyünk be 5—6 napig reggelenként egy evőkanálnyt. Vagy pedig 2 lat törött retekot és ugyanannyi mézet hagyjunk állani két napig egy cserep edényben, azután lassú tűznél harmadáig főzzük le, szűrjük le és éppen úgy használjuk, mint az előbbi. A reteknedv hatása alatt a vese és húgyhólyagkövek feloldódnak és eltávolíttatnak.

A retek húgyhajtó hatásánál fogva vízkór ellen is használtatott. A régi orvosok előtt a retek ezen saját-sága miatt igen jó hírnévnek örvendött. A hasi vízkór ellen a retekot megtörve, borogatás alakjában alkalmazták a hasra.

A reteknedv kis adagokban igen jó hatást fojt ki a székretulés ellen, valamint uemely gyomorbajok, há-

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.	sz. vegyes vonat		
		11.111 oszt. kocsikkal		
	Középeurópai idő.	reggel	d. u.	este.
—	Köszeg ind.	5 ⁰⁵	11 ⁵⁵	5 ³⁰
6	Lukácsbáza (m. h.)	5 ¹⁹	12 ⁰⁵	6 ⁰⁴
12	Nemet-Genes (m. h.)	5 ³⁶	12 ²⁴	6 ²¹
18	Szombathely érk.	5 ⁵¹	12 ³⁹	6 ³⁶
—	Szombathely ind.	6 ⁴⁵	3 ¹⁵	7 ⁰⁵
—	Nemet-Genes (m. h.)	7 ⁰¹	3 ³¹	7 ²¹
13	Lukácsbáza (m. h.)	7 ¹⁸	3 ⁴⁸	7 ³⁸
18	Köszeg érk.	7 ³¹	4 ⁰¹	7 ⁵¹

Csak kedd-, pénteken közlekedik egy negyedek vonat Köszegről 8 ó. 10 perc- Szombathelyről 11 ó. 16 perczkor.

Piaci-árak.

Buza	100 kilo	9 frt. 60	krtól 10 frt. 20 kr-ig.
Rozs	"	9 " 20	" 9 " 50 "
Arpa	"	6 " 50	" 7 " 50 "
Kukoriceza	"	7 " 50	" 7 " 90 "
Zab tavali	"	5 " 70	" 6 " — "
Zab idej	"	5 " 50	" 5 " 70 "

Buzaliszt I.	100 kilo	15 40	100 kilo burgonya	1 85
" II.	"	15 10	Marhahus . 1 kilo	— 60
Rozsliszt I.	"	13 60	Marha zsír	1 10
" II.	"	12 —	Disznóhus . "	— 52
Buzakorpa	"	5 —	" zsír . "	— 68
Rozs	"	5 —	Borjúhus . "	— 60
Köleskása	"	14 —	Birkahus . "	— 36
Dara	"	17 —	1 méteről bükkfa	13 50
Árpa dara	"	8 —	" " dorong	10 —
Széna	"	2 52	" " tölgyfa	9 40
Szalma	"	1 90	" " dorong	7 60

nyás, fehér nyák a belek elnyakoskodása a makacs, hosszantartó hasmenés ellen. A retek héja megtörve, ecettel és mézzel összekeverve a mindennapos és negyed-napos hideglelés ellen jó hatású.

De nemcsak belsőleg, hanem külsőleg is jó hatása van a reteknek, mert jó bőrizgató s így leveztetőleg hat.

A fejre kötött retek-szelvény a csúszos fejfájást megszünteti. A lázas bántalmaknál retek-szelvényeket szoktak hajdan a beteg talpára kötni, hogy a vért a fejből és a szívből lehúzzák.

A retekmag igen jó hatással van a végbélben lévő férgek ellen, továbbá ugyancsak belsőleg használva, viszketeg és sönör ellen. A keleti orvosok a retekot gyomorlájás, gyomoréges, étvágytalanság, bányászati párosult hasmenés, keresztessont és ügyektáji fájdalmak ellen használik s egyszerűen mind aalomhoz szernek is tartják; külsőleg pedig kemény és lágy fekélyek ellen használják úgy, hogy túróval össze főzve borogatásul szolgál. A retekmag ecettel és mézzel megszünteti a nyakdagadatot.

Irodalom.

— **Új zeneművek.** „Hagyj álmodni szerelemtől” a címe Hubay Jenő legújabb népdalának, mely a „Harmonia” társulat kiadásában most megjelent. A költemény Bartók Lajostól való és a dal is neki van ajánlva. A zeneművet, mely Kunosy Vilmos és Fialcsó magyar zeneműnyomdájából került ki, rendkívül izléses czimlaprajz díszíti. Ára a dalnok 60 kr. s kapható a „Harmonia” zeneműkereskedésben (váci-utca 9.) A dal czigány zenekarra is le van téve s minden zenekar ingyen megkaphatja a partitúrát, ha ez iránt a zeneműkereskedéshez fordul. — Polonyi Elemér a nagytehető azzú zongoraművész, ki a múlt évadban feltűnést keltett játékaival „Magyar Rapszodia” című zongoradarabot írt, mely a „Harmonia” társulat kiadásában a napokban hagyta el a sajtót. A darab fél nehéz modorban van tartva. Ára 1 frt 50 kr. s kapható a „Harmonia” zeneműkereskedésben (váci-utca 9.)

Felelős szerkesztő: *Wittlinger Antal.*
Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

Kimutatás

az 1891. évi szeptember havi ideiglenes üzleti bevételekről a közseg-szombathelyi vonalon.

Folyó szám	A vasut megnevezése	Év	Havi eredmények						Eredmény az év elejétől a hó végéig				Evi átlagos kilométerenkinti bevétel az eddigi eredmény alapján számítva		
			szállított		Bevétel		Összesen	Kilométerenkinti	Bevétel		Összesen	Kilométerenkinti			
			Átlagos üzemidősz	Személyek	Gyors- és teher-árak	Személy- és teher-árak			Átlagos üzemidősz	Személy- és teher-árak				Gyors- és teher-árak	Összesen
			Klm. száma	tonna	forint	forint	Klm.	forint	forint	forint	forint	forint			
	Déli vasut	1891	17	9.963	773	2.416	2.286	3.702	218	17	17.439	8.941	26.380	1552	2.069
		1890	17	6.672	875	1.942	1.254	3.196	188	17	15.742	10.263	26.005	1530	2.040
		több	—	3.291	—	474	32	506	30	—	1.697	—	375	22	29
		több	—	—	102	—	—	—	—	—	—	1.322	—	—	—

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. közjegyző részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a néhai **Adlovits János** és neje szül. **Paintner Teréz** közös hagyatéki tömegéhez tartozó ingatlaok: nevezetesen:

1. a közzei 157. sz. tjkvben irt 223 hr. 157 sz. ház és 224 hrsz. kert . . . 400 frt. becsértékben,

2. a közzei 778 sz. tjkvben irt 1476 hrsz. káposztás a vágó-hídnál . . . 24 frt. becsértékben.

3. a közzei 778 sz. tjkvben irt 2097-2098 hrsz. gyümölcsös és rét az „alsó günsér düllőben” . . . 200 frt. becsértékben.

4. a közzei 778 sz. tjkvben irt 7196b-7197b hrsz. szőlő a „Spiegel” düllőben 400 frt. becsértékben,

a közzei kir. közjegyzői irodában f. 1891. évi október hó 21-én délelőtti 9 órkor

megtartandó nyilvános árverésen legtöbbet ígérőnek eladatnak.

A becsár egyszersmind a kikiáltási ár, melynek 10%-át vagyis 200 frtot venni szándékozók az árverés megkezdése előtt a kir. közjegyző kezéhez bánatpénz gyanánt lefizetni tartoznak.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a helybeli kir. közjegyzői irodába betekintheők.

Köszeg, 1891. október 17-én.

Pfeffel János s. k.,
(P. H.) kir. közjegyző.

Nyit-tér.

Fekete fehér és szines selyemszövetet 60 krtól 15 frt 65 krig méterenkint — sima és mintázott (240 különböző minőségben) — darab- és végszámra, portos és vámmentesen szállít Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) gyári raktára Zürichben. Mintákat rögtönösen küld. Levelekre Svajczba 10 kros bélyeg ragasztandó.

Bor-kivonat,

kitűnő szer ártalmatlan bor előállításához — a valódi bortól meg nem különböztethető — ajánlom a feunti kipróbált külöclegességet.

2 kgr. ára (100 liter bort ad) 5 frt 50 kr. Receipt mellékelve — ingyen. Jó eredményért vagy a gyártmány ártalmatlanságáért felelőség.

Szesz-megtakarítást

az égett boroknál az én felülmúlhatatlan erős essenciám által elérhető; ez az italoknak egy kellemes csipős ízt kölcsönöz, és csakis nálam kapható. Egy kigr. ára 3 frt 50 kr. (600—1000 litert ad) használati utasítás mellékelve

A fenti különlegességeken kívül ajánlok különféle „essenciát” rum, cognac, finom liquor stb. gyárak számára, felülmúlhatatlan minőségben. Receipt ingyen mellékelve. Árjegyzék bérmentve.

Poliák Károly Fülöp,

essenc-külöclegességek gyara, Praga.
Sóld krpvitelök keresztetnek.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében azennel közhírré teszi, hogy a közzei kir. járásbírósig 1891. évi 3106 számú végzés által Grossmann és társa részére Handley testvérek ellen 117 frt 67 kr. tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás foganatosítása alkalmával bíróság le és felül foglalt és 108 frt 440 fitra becsült szünyegok, vászon, női köpenyekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a közzei kir. járásbírósig 3149 számú kiküldést rendelő végzése folytán Köszegen Handley Lajos helyiségben leendő eszközésére

1891-ik évi október hó 21-ik napjának délelőtti 10 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő.

Kelt Köszegen, 1891-dik évi október hó 7-ik napján.

Rusa Gyula,

kir. bírósági végrehajtó.

Rendkívül fontos találmány gyengeség ellen!

Férfiaknak!

A cs. és kir. szab. Potentatoral gyógyulhatnak férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül, még oly esetekben is, hol semmi sem használt; még több évi gyengült vagy elvesztett erő is helyreállítatik (különleg észrevehetően, garantirozott ártalmatlan, izgalom nélküli, kellemes gyógy mód). Híres tanárok elismerő nyilatkozatai, legmelegebb orvosi ajánlások és az alaposan kigyógyultak ezernyi hálaíratái érdek nélkül tanácsolják a cs. és kir. szab. Potentator alkalmazását. Maradandó eredmény. A küldés és csomagolás diskrézióval. Tartalom és származás felismerhetetlen. Dr. Altmann Károly, Wien, VII., Mariahilfstrasse 70. sz. Felvilágosító rőpiratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Budapesti Hirlap

Mindenki, a ki alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat a „BUDAPESTI HIRLAP” apró-hirdetéseit

által nélkülözhetli a közvetítőket.

Régi dolog, hogy a közvetítés sok pénzbe kerül és a viszonyokat egyáltalában tekintve, gyakran fordul elő, hogy a költséges közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jut könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó nem kap könnyen megbízható embereket. Oka ennek főleg az, hogy a munkaadó és munkakereső, a vevő és az eladó, nem érintkeznek közvetlenül. A közvetlen érintkezésre pedig manap alig van hathatósabb eszköz, mint egy elterjedt lapban való hirdetés, a „Budapesti Hirlap” apró-hirdetési rovata pedig naponta legkevesebb 90.000 ember által olvastatik. (A lap naponta 30.000 példányban jelenik meg; legkevesebb három olvasót lehet számítani egy-egy lapra.) Kereskedő, aki könyvet, irodatisztet, gyakorlatot keres, vagy viszont azok, akik hasonló alkalmazást keresnek; a gazda, aki kasznárt, ispánt, vagy gazdasági gyakorlatot keres és viszont akik ajánlkoznak; a házasszony, aki szakácsnét, szobaleányt, dajkát, eszedléányt keres és hasonlóan szolgálók, akik helyet keresnek; birtokeladás, üzleteladás, hirdokbérlet, ház eladás, házvétel, nevelő, nevelőnő, házvezetőnő, gúznasszonyl és egyéb pályázat, lakaskiadás és lakás bérbevétel hirdetések, szóval az életközéleget minden társaságban könnyen és olcsó pénzen a

Budapesti Hirlap apró-hirdetéseit

által oelt lehet elérni.

Családi jelentésekre,

különösen

eljegyzési hírekre, hymen hírekre, esküvőre való meghívásokra, születési jelentésekre, névnap gratulációkra, gyászjelentésekre

és minden efféle

közleményekre

b „Budapesti Hirlap” apró-hirdetési rovata kiválóan alkalmas.

A hirdetési díjak igen olcsók. Mindannyiszor, a hányszor, a hirdetés megjelenik, egy-egy szó két krajczárba kerül, vastagabb betűvel négy krajczár. Címvel ellátott hirdetéseknek még egy-egy hirdetés után 30 kr. kintstári bélyegilleték külön jár. Ha a cím nincsen kitéve, hanem a hirdetés úgy szól, hogy „Cím a kiadóhivatalban megtudható” akkor bélyegdíjat nem kell fizetni. A kiadóhivatal ilyen esetben minden díj nélkül megmondja a kérdőzőkűdőknek az illeto címet, sőt vidékre díjtalanul levelez is, ha a kérdőzőkűdő a postabélyegket beküldi. Helyben a hirdetések a kiadóhivatalban vétetnek föl készpénzen, vidékről a pénzt legalkalmasabban postautalványon lehet küldeni. A „Budapesti Hirlap” előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. A cím egyszerűen „Budapesti Hirlap Kalapácsa 16.